

A man with a beard and a black cap is smiling while holding a large, silvery fish with dark spots. He is on a boat, and the background shows a body of water and a cloudy sky. A semi-transparent blue circle is overlaid on the left side of the image, containing the text.

Kalle Reivilä

Meritaimenen kalastus

Käytännön opas

Kalle Reivilä

Meritaimenen kalastus

Käytännön opas

© 2024 Kalle Reivilä

Kannen suunnittelu: Kalle Reivilä

Sisuksen taitto: Kalle Reivilä

Kuvat: Kalle Reivilä, Kimmo Ervola

Toimittanut: Suvi Reivilä

1. painos.

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-7032-0

Sisällys

1.	Johdanto	7
2.	Haastava laji.....	9
3.	Liike on tärkein	12
4.	Millainen on hyvä taimenpaikka?.....	13
5.	Kalastuskausi ja vuoden kierto meritaimenen kalastuksessa	18
6.	Kalastusvyöhykkeet	26
7.	Miten taimen väsytetään haaviin asti?	28
8.	Välineet ja varusteet	31
9.	Heitto- ja uittotekniikka.....	52
10.	Olosuhteet - Meritaimenen kalastus on olosuhteiden ymmärtämistä..	57
11.	Kalastustaktiikat	67
12.	Meritaimenen perhokalastaminen.....	74
13.	Yleisimmät virheet kalastettaessa.....	76
14.	Meritaimenen ekologia	77
15.	Kalastajan etiketti, kalankäsittely ja vastuullinen kalastus	84
16.	Taimenkantojen nykytila, kunnostukset ja elvyttäminen	86
17.	Vinkkejä sosiaalisen median käyttämiseen	88
18.	Taimenreseptejä.....	89
19.	Täsmäohjeita tietyn tyyppisiin keli- ja kalastusolosuhteisiin	94
20.	Havainnemateriaalit	99

1. JOHDANTO

Oma tarinani syvälle kalastuksen pariin on uskoakseni melko tyypillinen. Lapsuudessa istutettu kiinnostus kalastukseen on peruja heinäkuisista mato-onkikokemuksista isän kanssa mökkilaiturin nokassa tai soutuveneellä selkämatalikolla. Teini-ikään tullessa muut asiat ja harrastukset syrjäyttivät kalastuksen, mutta kipinä jäi kytemään.

Varmasti myös sen takia, että meri on elämässäni ollut aina läsnä, aktivoitui lapsuudessa opittu harrastus aikuisiällä ”kuin itsestään”. Henkisesti kuormittava ja hektinen työ IT-maailmassa vaati vastapainon, joka olisi muutakin kuin itsensä fyysistä räikkäämistä urheilun avulla ja ”suorittamista”.

Tämä kirja on opas meritaimenen kalastukseen Suomen merialueilla. Se on kokoelma tietotaitoa ja intuitiota, joka on opittu viettämällä tuhansia tunteja Suomen rannikkovesillä yksin sekä itseäni viisaampien ja kokeneempien kalastajien kanssa. Kirja on myös kooste niistä perusasioista, jotka itse olisin toivonut tietäväni lajia aloittaessa; käytännön vinkkejä siihen, mitä välineitä ja varusteita tarvitaan, miten valita sopiva kalastuspaikka ja millaisia tekniikoita kannattaa käyttää. Myös ympäristötekijöiden ymmärtäminen ja vaikutukset taimenen käyttäytymiseen Itämerellä ovat kirjassa tärkeässä roolissa. Kirjan tarkoitus on myös madaltaa kynnystä meritaimenharrastuksen aloittamiseen ja jatkamiseen, sillä lajilla on, osittain syystäkin, vaikean lajin maine.

Taimenen biologia, elinkierto ja nykytila ovat tärkeitä, mielenkiintoisia ja monipolvisia aiheita, jotka liittyvät olennaisesti taimenen kalastukseen ja lajien säilymiseen Suomessa. Niitä ei kuitenkaan käsitellä tässä kirjassa syvällisesti, vaan tasolla, joka on heittokalastamisen kannalta merkityksellistä.

Tehokkain tapa kalastaa meritaimenta Suomessa seisovasta (ts. ei joesta) vedestä on silloin, kun käytössä on vene ja virveli, ja tähän varuste/välineyhdistelmään

myös tämän kirjan ajatus perustuu. Toki tämä opas on hyödyllinen myös silloin, kun taimenta kalastetaan rannalta tai perhovälineillä.

Omaksi intohimolajikseni juuri meritaimenen kalastus kuitenkin valikoitui varmasti sen haasteellisuuden takia. Meritaimenen kalastuksen viehätys piilee siinä, että jokainen taimenkontakti Suomen rannikko-oloissa ja meritaimenkannan nykytila huomioiden vaatii melkoisesti työtä, taitoa ja joskus myös onnea. On myös oltava ja opeteltava olemaan kärsivällinen. Jokainen kalakontakti on elämys, johon jää koukkuun ja jonka pariin tekee mieli hakeutua yhä uudestaan. Kun meritaimenkiima iskee, vuodenajat saavat elämässä uuden merkityksen. Elämä on jatkuvaa kevään tai syksyn tulon odottamista tai seuraavan kalastusreissun valmistelua tai suunnittelua. Tähän odottamiseen tunteeseen en koskaan kyllästy.

Vaikka meritaimenen saaminen saaliiksi on tavoiteltavaa ja koukuttavaa, sillä voi olla paljon muitakin positiivisia vaikutuksia kuin pelkästään kalan saaminen. Kalastusretket ovat loistava tapa rentoutua ja irrottautua arjesta henkeäsalpaavaan kauniissa meriluonnossa, ja monille ne ovatkin henkireikä kiireisen työelämän keskellä. Lisäksi luonnossa oleilu rentouttaa ja voi auttaa vähentämään stressiä ja ahdistusta. Kalastusretkellä tai kalastusharrastuksen kautta saattaa löytää myös uusia ystäviä, jotka jakavat saman harrastuksen, ja oppia uusia taitoja. Kaiken kaikkiaan meritaimenen kalastus voi tarjota monia asioita, jotka ulottuvat paljon laajemmalle kuin vain kalastukseen itsensä.

2. HAASTAVA LAJI

Meritaimen heittokalastus on Suomessa harrastettavista aktiivikalastuslajeista haastavimpia ja eroaa tekniikoiltaan muista petokalojen aktiivipyyntimenetelmistä. Yksi syy lajin haastavuuteen lienee taimenen uhanalaisuus, eli verrattuna elinvoimaisempiin kalalajeihin taimenia on lukumäärällisesti vähän. Toinen syy on se, että suosituimpiin heittokalastuksen kohdekaloihin (hauki, kuha, ahven) verrattuna taimenenkalastuksessa on myös avoveden aikaisia sesonkikuukausia selvästi vähemmän. Kun siihen vielä lisätään olosuhdeherkkyys, muihin petokaloihin verrattuna poikkeava käyttäytyminen ja rannikon rikkonaisuudesta johtuva potentiaalisten ottipaikkojen suuri määrä, voidaan todeta, että taimenta voi kuulla kalastuspiireissä kutsuttavan myös taruolennoksi.

Mutta vaikka Suomen vaelluskalakannat on turmeltu jokien patoamisilla, voi meritaimenen kalastus olla nykypäivänä Suomen rannikkovesillä parhaimmillaan loistavaa, kunhan sisäistää muutaman perusasian taimenen kalastuksen ajoituksesta ja muista olosuhteista sekä kalastustaktikasta. Tärkeää on myös sisäistää odotukset oikealla tasolla eli hyväksyä se, että kalaa ei nouse veneeseen joka kerta ja että kalakontaktien eteen saa useimmiten tehdä paljon töitä. Taimen on voimakas kala ja välillä uskomaton taistelija, joten myös kitkeriä karkuutuksia tulee tässä lajissa paljon. Ne kuuluvat taimenkalastuksen luonteeseen.

Taimenen elinolosuhteiden parantamisessa on pääasiassa vapaaehtoisvoimin tehty määrätietoista työtä kutupaikka- ja vaellusreittikunnostusten myötä. Tämän työn hedelmät näkyvät jo hitaasti mutta varmasti luonnossa syntyneiden kalojen kasvavina määrinä, joten voidaan melko tukevin olettamin luottaa siihen, että taimenen merellisen heittokalastuksen edellytykset eivät lähivuosina ainakaan huonone.

Tätä tilannetta voidaan Itämeren tila huomioiden pitää pienenä ihmeenä, sillä ihminen on heikentänyt tämän matalan, ainutlaatuisen ja herkän meren tilaa yli puolen vuosisadan ajan. Vaikka joidenkin asioiden suhteen on tapahtunut edistymistä (esim. maalta tuleva kuormitus ei enää valtaosassa Itämeren alueita kasva), elpyy Itämeri hitaasti. Tämä tosiasia ei kuitenkaan vie terää siltä toiselta tosiasialta, että taimenen tilannetta on saatu merkittävästi parannettua. Kaikkien taimenen tilasta ja kalastuksesta kiinnostuneiden on tätä syytä vaalia, mutta toisaalta myös nauttia tämän positiivisen kehityskulun hedelmistä. Kalastajat ovat taimentenkin tulevaisuuden kannalta merkittävä toivo, sillä lajeja voidaan suojella vain, jos niiden tulevaisuudesta ollaan kiinnostuneita.

Miten alkuun harrastuksessa?

Tässä muutamia vinkkejä, jotka voivat auttaa meritaimenharrastuksen opettelemisessa:

1. Osallistu opastettuun kalastusretkeen: Monet kalastusoppaat tarjoavat opastettuja kalastusretkiä, joissa pääset tutustumaan meritaimenen kalastukseen ammattilaisen ohjauksessa. Tämä voi olla hyvä tapa saada perustietoa kalastuksesta ja kokeilla erilaisia kalastusvälineitä ja -tekniikoita ennen kuin sijoitat omiin kalastusvarusteisiin ja -välineisiin.
2. Tutustu paikallisiin kalastuskauppoihin: Paikalliset kalastuskaupat ovat usein hyvä lähde ja tarjoavat apua kalastuksen aloittamiseen. Henkilökunta voi auttaa sinua valitsemaan oikeanlaiset välineet ja varusteet ja antaa neuvoja kalastuspaikoista ja -tekniikoista.
3. Tutustu kalastusyhteisöihin: Kalastusyhteisöt ja -klubit voivat tarjota yhteistapahtumia ja hyödyllisiä vinkkejä, kun aloitat meritaimenen kalastuksen. Voit etsiä yhteisöjä esimerkiksi sosiaalisen median ryhmistä tai hakukoneiden avulla.

Kirja on kattava opas meritaimenen kalastukseen Suomen rannikkoalueilla ja perustuu tuhansiin kokemustunteihin sekä kokeneiden kalastajien tietotaitoon. Teoksessa käsitellään käytännöllisiä vinkkejä varusteiden valintaan, meritaimenen kalastuspaikkojen löytämiseen ja tehokkaisiin kalastustekniikoihin. Kirja korostaa myös olosuhteiden ymmärtämisen merkitystä ja vaikutusta taimenen käyttäytymiseen meressä.

"Kun itse aloitin toden teolla meritaimenen heittokalastuksen noin kymmenen vuotta sitten, olisin kaivannut juuri tällaista teosta. Tavoitteenani on tehdä meritaimenen kalastus helpommin lähestyttäväksi ja selventää sen haasteita. Kirja tarjoaa teoriaa, käytännön neuvoja ja näkemyksiä kokonaisvaltaisesti niin aloittelevalle kuin kokeneemmallekin meritaimenen kalastuksesta kiinnostuneelle harrastajalle."

BoD

